

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ
ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЯ

„ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ И МИТНИЧЕСКИ СЪЮЗ“

Сигурност и безопасност, улесняване на търговията и международно
координиране

Закрила на гражданите и правоприлагане в областта на интелектуалната
собственост

Насоки за контрол върху вноса в сферата на безопасността и съответствието на продуктите

**Насоките не са правно обвързващ акт и имат обяснителен и спомагателен
характер**

Обща част

Лице за контакти:

Функционална пощенска кутия на отдела:

taxud-unit-b1@ec.europa.eu

Индекс

1. Въведение
2. Предназначение, цели и целева група на насоките
 - 2.1 Предназначение
 - 2.2 Цели
 - 2.3 Целева група
3. Преглед на законодателството на ЕС, включително пояснения на правните изисквания и обхвата на граничния контрол
 - 3.1 Приложими определения
 - 3.2 Правни изисквания
 - 3.2.1. *Разпоредби за митнически контрол, предвидени в Митническия кодекс на Общността*
 - 3.2.2. *Контрол върху продуктите, въвеждани на пазара на ЕС, извършван от митниците в приложение на членове 27 — 29 от Регламент (ЕО) № 765/2008*
 - 3.3 Основни задължения на засегнатите икономически оператори
 - 3.4 Пояснение относно периода от „три работни дни“, посочен в член 28 от Регламент (ЕО) № 765/2008
4. Оперативни процедури
 - 4.1 Съвместен подход към контрола върху вноса на митническите органи и на органите за надзор на пазара
 - 4.2 Контрол съгласно опростената митническа процедура
5. Принципи на сътрудничество между митническите органи и органите за надзор на пазара
6. Елементи, за които се препоръчва да бъдат включени в националните споразумения между митническите органи и органите за надзор на пазара относно контрола на безопасността и съответствието

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 765/2008¹ се постановява, че надзорната рамка на пазара на ЕС ще осигури „...високо ниво на защита на обществените интереси, като здраве и безопасност в общ смисъл, здравословни и безопасни условия на работното място, защита на потребителите, опазване на околната среда и сигурността“. Тази цел трябва да бъде удовлетворена от всички продукти, предлагани на пазара на ЕС, независимо дали са били произведени в ЕС или в трета държава. В регламента съответно се предвижда рамка за осъществяване на контрол върху продуктите от трети държави.

Най-ефективният начин да се гарантира, че внесените опасни² или неотговарящи на изискванията продукти не се пускат на пазара, е да се извършват съответните проверки преди тези продукти да бъдат допуснати за свободно обращение. Това налага участието на митниците — единствената служба, която има цялостен поглед над търговските потоци, преминаващи през външните граници на ЕС. Освен това съществува необходимост от унифицирано прилагане на разпоредбите на ЕС за контрол на безопасността и съответствието. Това може да бъде постигнато чрез системно сътрудничество между органите за надзор на пазара (ОНП)³ и митниците. Така ще се осигури еднаква защита на гражданите на ЕС, тъй като стоките, веднъж допуснати за свободно обращение, могат да се движат свободно в рамките на единния пазар.

Комисията координира разработването на настоящите насоки, в рамките на което представителите на държавите-членки споделиха опита си в процедурите за митнически контрол и в организацията на административно сътрудничество между митниците и ОНП. Този инструмент ще позволи на митниците и ОНП да изпълняват в задоволителна степен задачите си за защита на над 500-те милиона граждани.

С цел да се осигурят знанията, необходими на органите, за да приложат ефективно тези свои отговорности, и да се улесни прилагането на Регламент (ЕО) № 765/2008, Комисията, заедно с държавите-членки, подготви настоящите насоки за употреба от митниците и за развиване на сътрудничество между митниците и ОНП.

Насоките са предназначени да служат като инструмент за подпомагане на митниците и ОНП и за подобряване на формите на сътрудничество и добрите административни практики. В същото време насоките са съсредоточени върху

¹ Вж. ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 30.

² Вж Директива 95/2001, чл. 2, буква б)

³ На следния интернет адрес е достъпен списък на националните ОНП, предаден на Комисията от държавите-членки в съответствие с член 17 от Регламент (ЕО) № 765/2008: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/regulatory-policies-common-rules-for-products/index_en.htm

практическите въпроси, пред които са изправени митническите органи при извършване на контрола, свързан с безопасността и съответствието на продуктите.

Насоките се състоят от обща и специфична част. Общата част е от съществено значение за разбиране на цялостното съответно приложимо законодателство на ЕС, и по-специално задълженията за контрол на безопасността и съответствието, както и сътрудничество между съответните национални органи. Доброто познаване на общата част е също така от основно значение за правилното и ефикасно прилагане на специфичната част.

Специфичната част от насоките се състои от информационни листове за отделни групи продукти, както и от контролни списъци за тези отделни групи продукти. Те ще осигурят на митническите служители пълна и подробна информация, за да се улесни контролът, свързан с безопасността съответствието на продуктите. В насоките не са включени допълнителните подробни действия под отговорността единствено на ОНП, свързани с решението за забрана или ограничено пускане на пазара на даден продукт.

Не бива да се забравя, че те не дават насоки за извършване на гранични проверки, предвидени в някои специфични законодателни разпоредби. В приложение към насоките е включен ориентировъчен списък на тези специфични законодателни актове.

Като се има предвид, че административните структури в различните държави-членки са различни, насоките нямат нормативен характер по отношение на описания контрол на безопасността и съответствието и процесите за сътрудничество на национално равнище и не могат да се считат за задължителни. В насоките се отправят препоръки, които се основават на най-добрите практики и размяната на мнения между съответните експерти, и се установяват онези елементи, които трябва да бъдат включени в споразумения между митниците и ОНП.

2. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ, ЦЕЛИ И ЦЕЛЕВА ГРУПА НА НАСОКИТЕ

2.1 Предназначение

Основното предназначение на настоящите насоки е да подпомогнат митниците и ОНП в ефективното изпълнение на задачите им в съответствие с член 15, параграф 5 и разпоредбите, залегнали в членове 27 — 29 („*Контрол на продукти, въвеждани на пазара на Общността*“) от Регламент (ЕО) № 765/2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти, който се прилага от 1 януари 2010 г.

Насоките се отнасят главно до ситуацията, при която митническите органи са „органите, отговорни за контрола по външните граници“ и трябва да си сътрудничат с националните ОНП. Това изисква **разработването на общ подход за контрол** от митническите органи по отношение на изискванията за безопасност на продуктите и постигането на **добро и тясно административно сътрудничество и ефективно общуване между митниците и ОНП.**

В допълнение към това следва да бъде гарантирано ефективно и ефикасно сътрудничество, тъй като е възможно за контрола върху вноса в сферата на безопасността на продуктите в държавите-членки да е отговорен повече от един орган. В този случай тези органи следва да си сътрудничат, като обменят информация, свързана с функциите им, или по друг подходящ начин (член 27, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 765/2008).

2.2 Цел

Основната цел на насоките е да подпомогнат спазването на съответните разпоредби на Регламент (ЕО) № 765/2008. По-специално:

- да предоставят инструмент за митниците и ОНП, който да им помогне при идентифицирането на опасни и неотговарящи на изискванията продукти, преди те да бъдат допуснати за свободно обращение;
- да създадат подходящ, препоръчителен и, когато е възможно, всеобхватен подход към контрола на безопасността и съответствието, обхванат от Регламент (ЕО) № 765/2008, по отношение на внасяните стоки;
- да насърчат ефективните процеси за контрол въз основа на принципите за управление на риска и разработването на подходящи рискови профили;
- да обменят опит и най-добри практики в областта на контрола на безопасността и съответствието на продуктите;
- да установят препоръки за засилено сътрудничество между митниците и ОНП.

2.3 Целева група

Основната целева група са митниците и ОНП в държавите-членки, които ще се възползват от препоръчителните процедури, необходими за изпълнение на контрола върху вноса в областта на безопасността на продуктите. Това следва да доведе до ползи за икономическите оператори, които отговарят на изискванията, а също и до по-добра защита на гражданите на Съюза.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕС, ВКЛЮЧИТЕЛНО ИЗЯСНЯВАНЕ НА ПРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОБХВАТА НА ГРАНИЧНИЯ КОНТРОЛ

3.1 Приложими определения

За целите на насоките е използвана специфична терминология, за която има определения в Митническия кодекс на Общността⁴, като например:

- митнически контрол: специфични действия, извършвани от митническите органи, за да осигурят правилното прилагане на митническото и друго законодателство,

⁴ Вж. ОВ L 302, 19.10.1992 г., стр. 1 — 50

уреждащо въвеждането на стоки на пазара на Общността, като Регламент (ЕО) № 765/2008;

- вдигане на стоки: действието, чрез което митническите органи предоставят стоките за целите, предвидени от митническия режим, под който са поставени стоките;

- допускане за свободно обращение на стоки: митнически режим, който придава на необщностните стоки митнически статут на общностни стоки и позволява допускането им на единния пазар. Допускането за свободно обращение води до прилагането на мерките на търговската политика, извършването на други формалности, предвидени при внасянето на стоките и събирането на законно дължимите мита;

- опростена процедура: процедурата за оформяне на място и процедурата с опростена декларация, съгласно определението по-долу;

- процедура с опростена декларация: митническите органи могат да разрешат на всяко лице да постави стоките под митнически режим въз основа на опростена декларация, която може да не съдържа някои от изискваните данни и придружаващите документи, които са задължителни за стандартната митническа декларация;

- процедура за оформяне на място: позволява поставяне на стоките под митнически режим в помещенията на заинтересованото лице или на друго място, определено или одобрено от митническите органи. Тази процедура е описана в член 253 от Регламент (ЕИО) № 2454/1993⁵ и позволява на икономическите оператори, одобрени за тази цел, да не представят стоките физически пред митническите органи в момента на декларирането им за допускане за свободно обращение;

- единно разрешение за опростени процедури, официално известно като „Единно европейско разрешение“ (ЕЕР): схемата, която дава възможност на икономическия оператор да получи одобрение в една държава-членка за всички свои операции по внос и износ на товари извън ЕС и в цялата Общност. Това позволява на икономическите оператори да съсредоточат осчетоводяването и плащането на митата за всички операции в разрешаващата държава-членка, въпреки че физическият контрол и вдигането на стоки може да се осъществи в друга държава-членка;

- необщностни стоки, поставени под митнически режим, различен от допускане за свободно обращение: тези режими са транзит, митническо складиране, активно усъвършенстване, усъвършенстване под митнически контрол или временен внос.

Насоките също използват и част от специфичната терминология, за която има определения в Регламент (ЕО) № 765/2008, като например:

- пускане на пазара: означава предоставянето на продукта на пазара на Общността за първи път;

⁵ Вж. ОВ L 253, 11.10.1993 г., стр. 1 — 50 .

- предлагане на пазара: означава всяка доставка на продукт за дистрибуция, потребление или използване на пазара на Общността в процеса на търговска дейност, срещу заплащане или безплатно;
- производител: означава всяко физическо или юридическо лице, което произвежда продукт или което възлага проектирането или производството на продукт и предлага този продукт на пазара със своето име или търговска марка;
- упълномощен представител: означава всяко физическо или юридическо лице, установено в Общността, което е упълномощено писмено от производител да действа от негово име във връзка с определени задачи, свързани със задълженията на последния по съответното общностно законодателство;
- вносител: означава всяко физическо или юридическо лице, установено в Общността, което пуска на пазара на Общността продукт от трета държава;
- надзор на пазара: означава извършени дейности и предприети мерки от органите на публична власт с цел да се гарантира, че продуктите съответстват на изискванията, определени от съответното законодателство на Общността за хармонизация и не представляват опасност за здравето, безопасността или за други аспекти на защитата на обществения интерес;
- орган за надзор на пазара: означава орган на държава-членка, отговорен за извършването на надзор на пазара на нейна територия;
- маркировка „СЕ“: означава маркировка, чрез която производителят указва, че продуктът е в съответствие с приложимите изисквания, установени в законодателството на Общността за хармонизация, предвиждащо нейното нанасяне;
- законодателство на Общността за хармонизация: означава законодателството на Общността, което хармонизира условията за предлагане на продукти на пазара – „хармонизиран стандарт“ означава стандарт, приет от един от европейските органи по стандартизация, изброени в приложение I към Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти и правила относно услугите на информационното общество [10] въз основа на отправено от Комисията искане в съответствие с член 6 от тази директива.

Моля отбележете, че смисълът на допускането за свободно обращение е различен от понятието за пускане на пазара.

Счита се, че пускането на пазара не е осъществено, докато даден продукт (все още) не е допуснат за свободно обращение от митническите органи, когато той е бил поставен под друг митнически режим (например транзит, складиране или временен внос), или когато е в свободна зона.

3.2 Правни изисквания

3.2.1. Разпоредби за митнически контрол, предвидени в Митническия кодекс на Общността

Общата правна рамка за наблюдение и извършване на контрол на необщностни стоки от страна на митническите органи е заложена в Регламент (ЕИО) № 2913/92 (Митнически кодекс на Общността) и Регламент (ЕИО) № 2454/93 (Разпоредби за прилагане на Митническия кодекс на Общността). В Митническия кодекс на Общността се съдържат общите правила и процедури, приложими за стоки, въвеждани във или извеждани от митническата територия на ЕС, и се постановява, че митническите органи носят основната отговорност за надзора на международната търговия на ЕС и следва да въведат мерки, целящи защита на ЕС от нелоялната и незаконна търговия. Митническите органи са отговорни за гарантиране на сигурността и безопасността на ЕС и неговите жители, когато е подходящо в тясно сътрудничество с други органи и в съответствие с възложените им отговорности за контрол на границите на национално равнище. Те могат да извършват всички видове митнически контрол, които считат за необходими, главно въз основа на анализ на риска.

3.2.2. Контрол на безопасността и съответствието на продуктите, въвеждани на пазара на ЕС, извършван от митниците в изпълнение на разпоредбите на член 1, параграфи 2 и 3, и членове 27 — 29 от Регламент (ЕО) № 765/2008 г.

Със създаването на единния пазар през 1992 г. бяха установени общи разпоредби относно проверките за съответствие с правилата за безопасност на продукти, внасяни от трети държави във връзка с отлагането на вдигането на продуктите от митническите органи. В тях, чрез Регламент (ЕИО) № 339/93 на Съвета от 8 февруари 1993 г.⁶, бе предвидено участието на ОНП. В допълнение, в Решение 93/583/ЕИО⁷ се установява приоритетен списък на продуктите, които следва да се представят за митнически контрол и за отлагане на вдигането. Тези разпоредби бяха отменени с Регламент (ЕО) № 765/2008, който обаче разшири техния обхват и възприе основните разпоредби на Регламент (ЕИО) № 339/93, по-конкретно онези, които се отнасят до отлагане на вдигането.

Този нов регламент въвежда ясна правна рамка за контрол на продуктите, въвеждани на пазара на ЕС, както и ясни задължения за националните органи, компетентни да го извършват, например митниците. Това означава, че е необходимо да се приложи по-деен подход към контрола на внасяните стоки във връзка с изискванията за безопасност на продуктите. От правоприлагащите органи се изисква да извършват съответните проверки на характеристиките на продуктите в подходяща степен от момента на въвеждането им на територията на ЕС и преди продуктите да бъдат допуснати за свободно обращение.

По принцип митническите власти имат следните компетенции по членове 27 и 28 от Регламент (ЕО) № 765/2008:

⁶ Вж. ОВ L 40, 17.2.1993 г., стр. 1.

⁷ Вж. ОВ L 279, 12.11.1993 г., стр. 41.

- да отложат вдигането на продуктите, когато е налице подозрение, че продуктите са опасни и/или не съответстват на законодателството на ЕС за хармонизация или не отговарят на изискванията за документация и маркировка (член 27, параграф 3);
- да не разрешат допускане за свободно обращение поради причините, изложени в член 29, параграфи 1 и 2;
- да разрешат допускане за свободно обращение за всеки продукт, изпълняващ изискванията на съответното законодателство на ЕС;

Когато допускането за свободно обращение е било отложено, митниците трябва да уведомят незабавно компетентния национален ОНП, който разполага с три работни дни (вж. също точка 3.4), за да извърши предварително разследване на продуктите и да вземе решение:

- дали продуктите могат да бъдат вдигнати, тъй като не представляват сериозен риск за здравето и безопасността или не може да се счита, че са в нарушение на законодателството на ЕС за хармонизация
- дали продуктите трябва да бъдат задържани, тъй като са необходими допълнителни проверки⁸, за да се гарантира тяхната безопасност и съответствие с изискванията.

Митниците са тези, които да решават дали да вдигнат или да отложат вдигането на стоките. ОНП имат отговорността да определят дали стоките, които трябва да бъдат допуснати за свободно обращение, са в съответствие със законодателството на ЕС за хармонизация и своевременно да уведомят митниците за своето решение.

Ако ОНП установят, че продуктите представляват сериозен риск или не отговарят на изискванията, следва да бъде забранено тяхното пускане на пазара на ЕС. Въпреки това ОНП може също да решат да ги унищожат или по друг начин да ги направят неизползваеми, когато сметат това за необходимо и пропорционално. Когато вносът е забранен, митниците ще отбележат в търговската фактура, в другите придружаващи документи или в електронната система, че вносът на продукта е забранен, тъй като стоката е опасна или не отговаря на изискванията. Въпреки че ОНП вземат окончателното решение относно действията, които трябва да бъдат предприети, е очевидно, че митническите органи ще играят ключова роля в защитата на пазара на ЕС от опасни и неотговарящи на изискванията продукти.

3.3. Основни задължения на засегнатите икономически оператори⁹

⁸ В член 27, параграф 1) са предвидени видовете проверки, които да бъдат извършвани по отношение на характеристиките на продукта, т.е. документни, физически и лабораторни проверки

⁹ Вж. членове R2, R3 и R4 от Решение 2008/768/ЕО относно обща рамка за предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Решение 93/465/ЕИО, публикувано в ОВ L 218, 13.8.2008 г. стр. 82.

Производителят като цяло е единственият икономически оператор, отговорен за производството и/или проектирането на продукта в съответствие със съответното законодателство на ЕС или с други разпоредби.

Когато става дума за вносен продукт, **вносителят** играе важна роля, тъй като той е отговорен на продукта, който има намерение да пусне на пазара на ЕС. Следователно той пуска на пазара на ЕС единствено безопасни или съответстващи на изискванията продукти. В допълнение към това, преди да пусне на пазара даден продукт, той гарантира, че:

- съответната оценка на съответствието е била извършена;
- производителят е изготвил подходяща техническа документация, и
- върху продукта са нанесени съответните маркировките за съответствие като маркировката „СЕ“, ако такава се изисква.

Вносителят посочва върху продукта (или върху опаковката или в придружаващите документи) своето име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и адреса, на който може да се осъществи връзка с него.

Той информира производителя и ОНП ако има информация, че продуктът представлява сериозен риск, и предприема, ако е възможно, подходящи мерки (изтегляне от свободно обращение, коригиращи мерки, други митнически режими).

Той си сътрудничи със съответните органи и им предоставя, при мотивирано искане, цялата информация и документация, необходима за доказване на безопасността или съответствието на даден продукт.

3.4 Пояснение относно периода от „три работни дни“, посочен в член 28 от Регламент (ЕО) № 765/2008

Ако в срок от три работни дни от отлагане на допускането за свободно обращение митниците не са били уведомени за действие, предприето от ОНП, продуктът се допуска за свободно обращение, при условие че са изпълнени всички други изисквания и формалности във връзка с такова допускане.

Предвид ограничения срок трябва да се гарантира, че компетентният в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 за съответния продукт ОНП бива уведомяван незабавно и, когато е подходящо, му се изпращат проби или снимки на продукта.

Цялата процедура от отлагането до допускането за свободно обръщение или забраната на стоки от митниците следва да се изпълни без забавяне, за да се избегне създаването на пречки пред законната търговия, но не трябва да бъде непременно завършена в рамките на три работни дни. Отлагането на вдигането може да остане в сила за времето, необходимо на ОНП да извърши съответните проверки на продуктите, които да му позволят да вземе окончателно решение. ОНП трябва да гарантират, че свободното движение на продуктите не е ограничено отвъд степента, която се допуска съгласно законодателството на Общността за хармонизация или друго съответно законодателство на ЕС.

В този случай ОНП уведомява митниците в рамките на тези три работни дни, че срокът за вземане на тяхното окончателно решение относно стоките е изтекъл. Допускането за свободно обращение се отлага до вземане на окончателно решение от ОНП. Уведомлението дава право на митниците да удължат първоначалния период на отлагане. Стоките остават под митнически надзор, дори ако е позволено съхранението им на друго място, одобрено от митниците.

4. ОПЕРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

4.1 Съвместен подход към контрола на вноса на митническите органи и на органите за надзор на пазара

С цел да извършват контрол за безопасност и съответствие за внасяните продукти съгласно регламента, органите на държавите-членки, отговорни за контрола на продуктите, въведени на пазара на ЕС, т.е. митниците и ОНП, разполагат с правомощията и ресурсите, необходими за правилното изпълнение на техните задачи, преди тези продукти да бъдат допуснати за свободно обращение (член 27, параграф 1 и член 18, параграф 3). Това не засяга възможността, предвидена в регламента, за унищожаване на опасни и неотговарящи на изискванията стоки, когато те представляват сериозен риск и когато тази мярка се счита за необходима и пропорционална (член 29, параграф 4).

В някои държави-членки, в зависимост от административната структура, митническите администрации ще поемат водещата роля при осъществяването на контрола, докато в други случаи за контрола на всички или определени стоки ще бъдат отговорни ОНП.

В ежедневната работа на митниците и на ОНП трябва да бъдат взети предвид два важни аспекта във връзка с оперативните процедури.

На първо място, регламентът налага задължение за извършване на съответните проверки на характеристиките на продуктите „в подходяща степен“ преди продуктите да бъдат допуснати за свободно обращение. Освен това, в член 27, параграф 1 се предвижда, че съответните проверки трябва да се извършват съгласно общите принципи, посочени в член 19, параграф 1. Тези принципи дават право на органите, отговарящи за контрола на продуктите, въведени на пазара на ЕС, да извършват документни, физически и лабораторни проверки въз основа на подходящи проби. Когато митническите органи са заети с тези проверки, дейностите им могат да бъдат улеснени чрез получаване на подходяща информация от ОНП (член 27, параграфи 2 и 5 относно например продуктови категории, високорискови икономически оператори или производители и всякаква друга информация за вече установен сериозен риск или несъответствие (член 29, параграф 5)). С цел да се увеличи ефективността на проверките, митническите органи следва да получават тази информация възможно най-бързо, заедно с всякакви допълнителни сведения, за да се осъзнае нивото на сериозността на текущите рискове. Това ще им позволи да разгърнат необходимата стратегия за контрол на безопасността и съответствието въз основа на анализ на риска. Информацията следва да бъде актуализирана редовно.

На второ място, член 27, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 765/2008 г. задължава митническите органи да отложат допускането за свободно обращение на необщностни стоки, когато в хода на контрола върху вноса се установи или се заподозре, че стоките нарушават законодателството на Общността. Тези нарушения са определени в член 27, параграф 3 по следния начин:

а) продуктът, когато е правилно монтиран, поддържан и използван, притежава характеристики, за които се предполага, че представляват сериозен риск за здравето, безопасността, околната среда или за всеки друг обществен интерес;

б) продуктът не е придружен от документацията, изисквана съгласно съответното законодателство на Общността за хармонизация или не е маркиран в съответствие с такова законодателство; и/или

в) маркировката „СЕ“ е нанесена на продукта по неверен или подвеждащ начин.

Ако бъде направена някоя от тези констатации, митническите органи отлагат допускането за свободно обращение и незабавно уведомяват ОНП по съгласувания начин. ОНП, на свой ред, трябва да информира митническия орган в срок от три работни дни за всяко действие, предприето по отношение на продукт, за който допускането за свободно обращение е било отложено.

Ако ОНП счита, че продуктът не представлява сериозен риск за здравето и безопасността и съответства на законодателството на ЕС за хармонизация, той трябва да уведоми митниците за този факт по съгласувания начин и впоследствие митническите органи пристъпват към оформяне на стоките (т.е. допускане за свободно обращение).

Митниците предоставят по съгласувания начин цялата налична информация на ОНП, за да се определи съответствието с приложимите изисквания, и ще дадат или ще позволят да бъдат взети проби от продукта, ако това е необходимо.

В случаите, когато ОНП не са компетентни за контрола по външните граници (в зависимост от административната структура на държавата-членка), ОНП предоставят на органите, отговорни за контрола по външните граници (митниците) приложимата информация, свързана с продукти или икономически оператори, за които е установен сериозен риск или несъответствие, заедно с всяка друга полезна информация за риска (включително информация за липса на проследяване), която ще улесни идентифицирането на опасни или неотговарящи на изискванията продукти на границата. По принцип тази информация е обществено достъпна в системата RAPEX (<http://ec.europa.eu/rapex>).

Съответните проверки трябва да се извършат преди разглежданият продукт да бъде допуснат за свободно обращение. Тъй като продължителността на този период може да се отчита в минути, ефективността на граничното правоприлагане на безопасността и съответствието на продукта следва да е ясно свързана с подходящата употреба на подходи, основани на риска, и успешното прилагане на договорените равнища на сътрудничеството между митниците и ОНП за приключване на изискваните проверки.

Когато продуктът представлява сериозен риск, член 29, параграф 1 задължава ОНП да предприемат мерки с цел забрана на пускането на продукта на пазара. ОНП уведомява митниците по съгласувания начин за решението си и им дава указания

да не допускат стоките за свободно обращение и да вписват следния текст във фактурата или във всеки друг придружаващ документ, или в електронната система:

„Опасен продукт — допускането за свободно обращение не е разрешено — Регламент (ЕО) № 765/2008“.

Ако продуктът не съответства на законодателството на Общността за хармонизация, член 29, параграф 2 задължава ОНП да предприемат подходящи мерки и да уведомяват митническото учреждение, което е отговорно за процедурата по съгласувания начин, включително, ако е необходимо, да дадат указания на митническите органи да не допускат продукта за свободно обращение и да впишат текста **„Продукт, несъответстващ на изискванията – допускането за свободно обращение не е разрешено – Регламент (ЕО) № 765/2008“** във фактурата или във всеки друг придружаващ документ, или в електронната система.

В случаите, когато допускането за свободно обръщение не се разрешава и продуктите са декларирани за друг митнически режим (при условие че ОНП нямат възражения или не изискват стоките да бъдат унищожени), текстовете, посочени в член 29, параграфи 1 и 2, трябва да бъдат вписани в документите, използвани във връзка с този нов одобрен митнически режим (член 29, параграф 3).

Спазването на правилата за безопасност и съответствие на продуктите не се прилага за необщностни стоки, които не са декларирани за свободно обращение, като стоките в режим транзит или поставените в свободни зони и свободни складове. Може обаче да се появи информация, че тези стоки не отговарят на изискванията за безопасност и съответствие на продуктите в ЕС (но не представляват сериозен риск, който да налага незабавно унищожаване, както е предвидено в член 29, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 765/2008). Такава информация трябва да бъде предадена на съответните органи, за да се избегне пускането на тези стоки на пазара на ЕС на по-късен етап.

Когато се установи, че дадени стоки не са в съответствие с законодателството на ЕС за хармонизация, компетентните органи имат право да предприемат подходящи действия, за да гарантират, че стоките ще бъдат променени по подходящ начин, който да позволи последващото им допускане за свободно обращение.

Когато за стоки, първоначално декларирани за допускане за свободно обращение, се установи, че не съответстват на законодателството на Общността за хармонизация, те могат да получат друго митническо направление (митнически режим, различен от допускане за свободно обращение, член 29, параграф 3). ОНП може да реши да унищожи такива стоки, когато те представляват сериозен риск и когато компетентните органи сметат тази мярка за необходима и пропорционална (член 29, параграф 4). При всички случаи окончателното решение за това дали тези стоки да получат друго митническо направление може да се вземе само от митниците, тъй като те са единственият компетентен по въпроса орган.

Повторното деклариране за допускане за свободно обращение на стоки, които са били маркирани по-рано като **„Опасен продукт – допускането за свободно обращение не е разрешено – Регламент (ЕО) 765/2008“** или **„Продукт,**

несъответстващ на изискванията – допускането за свободно обращение не е разрешено – Регламент (ЕО) № 765/2008“ ще наложи митниците да поискат потвърждение от ОНП, че стоките са претърпели необходимите изменения, така че вече да отговарят на изискванията за безопасност и съответствие на продукта.

Когато ОНП информира митниците, че могат да освобождават стоки, които са били докладвани на ОНП, митниците не следва да продължат да блокират тези стоки, след като допълнителните митнически задължения са били изпълнени. Ако по отношение на тези стоки се налагат допълнителни коригиращи мерки, ОНП следва да проследи развитието им.

В някои случаи мястото на деклариране на стоките за свободно обращение може да бъде различно от входния пункт на стоките. Това не освобождава компетентните органи от отговорността да извършват необходимите проверки на входния пункт. Ако обаче стоките са декларирани за свободно обращение на по-късен етап, компетентните органи, които извършват контрол на мястото на въвеждане, следва да предадат на митническите органи на мястото на деклариране подходяща информация, за да се гарантира, че за свободно обращение са допуснати само безопасни и отговарящи на изискванията стоки. Предаването на резултатите от проверката на входния пункт може също да се използва за избягване на допълнителните проверки на по-късен етап.

Контролните органи, отговорни за първия преглед и контрол на стоките, следва да бъдат напълно информирани за възможните рискови фактори, свързани с внасяните стоки. За тази цел те могат да използват наличните инструменти в специфичната част от насоките. Това ще им позволи да разработят и продължат да прилагат подходящи стратегии за контрол и да се съсредоточат върху категориите продукти, при които са установени сериозен риск или несъответствие. За тази цел следва да бъде осигурен обмен на информация между компетентните органи (ОНП и митниците).

Когато в рамките на последващ контрол митниците установят признаци, че има вероятност продукт, който вече е бил допуснат за свободно обращение, да не отговаря на действащите изисквания за безопасност, те следва незабавно да докладват тази информация на съответните ОНП, за да им позволят извършването на допълнителни коригиращи действия на вътрешния пазар на по-късен етап, ако това е необходимо, и в съответствие със съответното приложимо законодателство.

Наред с провеждането на другия фискален и противоконтрабанден контрол, който е нормална част от ежедневните им задължения, митническите органи следва да разгледат възможността за използване по време на тези дейности на наличните контролни списъци и информационни листове за безопасност и съответствие на продуктите, включени в специфичната част от насоките. С цел да осигурят взаимната си информираност, те обменят полезна информация с ОНП.

Анализаторите и управителите на ресурси в областта на митниците следва да разгледат възможността за използване на многобройните налични контролни списъци и информационни листове за безопасност и съответствие на продуктите за предварителна оценка на риска от продукти, които могат да създадат значителни опасения по отношение на обществената безопасност. Митниците могат да обмислят използването на ресурси въз основа на данни от разузнаването, за да се

съсредоточат върху областите, изложени на най-голям риск. В идеалния случай митническите органи ще работят съвместно с ОНП, но биха могли и да работят самостоятелно.

4.2 Контрол съгласно опростената митническа процедура

ОНП може също така да отговаря за определен вид контрол на стоки, за които операторите използват опростена митническа процедура. Тъй като опростените митнически процедури се използват много често от икономическите оператори, е необходимо да се гарантира, че процедурата за предоставяне на разрешение за опростена процедура отчита знанията на оператора за потенциалните рискове, свързани със стоките, които се внасят по тази процедура. По тази причина се препоръчва решението за забрана или разрешение за използване на опростени процедури за определени стоки да се взема чрез консултация между митниците и националния ОНП.

Освен това, за да се допусне ефективен контрол на стоките, които могат да бъдат предмет на ограничения, свързани с изискванията за безопасност на продуктите, държавите-членки трябва да гарантират, че съвместният план за контрол на митниците определя ясно ролите и отговорностите на митническите администрации и че в този план за контрол се подчертава необходимостта от сътрудничество с ОНП за постигане на тази цел.

Съвместният план за контрол, създаден за всяко разрешение, следва да уточнява в подробности как да бъдат контролирани стоките, подложени на ограничения. В плана следва да се посочи точно как да протече контролът и в какви срокове.

Следва да се отбележи, че титулярят на разрешение за опростени митнически процедури трябва да разполага със съответната документация, свързана със спазването на изискванията на законодателството на ЕС или националното законодателство от страна на продукта (например декларацията за съответствие, техническата документация и протоколите от изпитванията), преди стоките да бъдат допуснати за свободно обращение.

Използването на опростени процедури, когато формалностите са извършени в една държава-членка, а вносът — в друга, е предмет на споразумения между засегнатите държави-членки. Това се налага, тъй като не може да се очаква една държава-членка да прилага специалните национални изисквания на внасящата държава-членка, когато те не са приложими в държавата-членка, в която се извършват формалностите. Въпреки това, държавите-членки могат да решат да направят това, при условие че се осъществи задоволителен контрол.

5. ПРИНЦИПИ НА СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ МИТНИЧЕСКИТЕ ОРГАНИ И ОНП

Една от основните цели на насоките е да гарантират, че между митниците и ОНП ще бъде установено и/или укрепено добро сътрудничество, така че правната рамка на контрола за безопасност и съответствие на внасяните продукти да се прилага по хармонизиран начин и със същата сила в целия ЕС.

В член 27, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 765/2008 се предвижда задължение за сътрудничество между митническите служители и служителите, отговорни за надзора на пазара. Задължения за сътрудничество са включени и в член 13 от Митническия кодекс на Общността, в който се постановява, че контролът, извършван от митническите и други органи **се осъществява в тясно сътрудничество помежду им**. Освен това, принципите на сътрудничество между държавите-членки и Комисията, установени в член 24 от регламента, се прилагат и по отношение на органите, отговорни за контрола по външните граници, когато е уместно (член 27, параграф 5).

Посочените правни разпоредби гарантират правилното прилагане, въпреки факта, че за прилагането на Регламент (ЕО) № 765/2008 могат да бъдат отговорни различни министерства и органи. Това би трябвало да позволи възприемането на общ подход от митниците и ОНП по време на процеса на контрол.

Като цяло сътрудничеството между митниците и ОНП следва да се основава на официални споразумения, които обхващат всички необходими аспекти и елементи, за да гарантират, че процесът на контрол ще се извършва по подходящ начин. Всички решения относно отговорностите (*кой?*), подходящия момент и място на намеса на съответните органи (*кога и къде?*), описанието на обосновката на избрания подход (*защо?*) и методологията, която следва да се използва (*по какъв начин?*), трябва да бъдат ясно определени, за да се позволи на отговорните митнически органи или ОНП да изпълнят по подходящ начин изискванията, описани в регламента. Това предполага необходимост от разработване на общ подход за сътрудничество в областта на безопасността и съответствието на продуктите за цялата целева група, т.е. митници, ОНП и икономически оператори, като се вземат предвид препоръките и елементите от настоящите насоки.

Договорените елементи, описани в настоящите насоки, следва да се прилагат по еднакъв начин на национално равнище. Общият процес на прилагане следва да гарантира, че процесът на контрол е по-прозрачен и уеднаквен във всички държави-членки. Поради това на практика се препоръчва настоящото положение в държавите-членки да бъде подложено на мониторинг и оценка, за да се гарантира, че:

1. вече приетите споразумения между отговорните органи на национално равнище в държавите-членки ще бъдат преразгледани, така че в тях са взети под внимание всички препоръчвани елементи, описани в насоките;
2. процедурите за изготвяне на ново споразумение въз основа на препоръките в насоките ще бъдат изпълнени във възможно най-кратък срок в тези държави-членки, в които все още няма такива споразумения.

Уеднаквеното прилагане на изискванията, залегнали в насоките, е важен елемент на бъдещите общи действия в областта на контрола за безопасност и съответствие. Тези общи действия следва също така да са резултат от сътрудничеството, основано на договорените принципи и елементи от насоките.

Преди началото на практическото сътрудничество между отговорните органи, в идеалния случай следва да са осъществени следните стъпки:

1. Установяване на контакти на стратегическо, управленско и оперативно-експертно равнище между митниците и ОНП (в бележка под линия 1 от насоките се съдържа връзка към официалния списък на националните ОНП).
2. Намиране на подходящ подход, който да гарантира, че споразуменията ще бъдат установени по целесъобразен начин.
3. Определяне на „национални условия“ за споразуменията, на които да се основава последващото сътрудничество между митниците и ОНП. Тези национални условия следва да почиват върху препоръките в насоките и следва да вземат предвид специфичните разпоредби в националните законодателства и/или административната структура.
4. Прилагане на споразуменията чрез практически процедури, които да бъдат извършвани по време на процеса на контрол.
5. При разработването на националните програми за надзор на пазара в съответствие с член 18, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 765/2008 трябва да бъде взето предвид участието на митниците.

6. ЕЛЕМЕНТИ, ЗА КОИТО СЕ ПРЕПОРЪЧВА ДА БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ В НАЦИОНАЛНИТЕ СПОРАЗУМЕНИЯ МЕЖДУ МИТНИЦИТЕ И ОНП В ОБЛАСТТА НА КОНТРОЛА НА БЕЗОПАСНОСТТА И СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ПРОДУКТИТЕ

В резултат на обмена на опит и най-добри практики се препоръчва в националните споразумения за сътрудничество да се включат следните елементи:

- списък с данните за контакт на отговорните длъжностни лица от двата вида органи – митнически и за надзор на пазара, в това число и клауза за преразглеждане с цел да се гарантира редовното им актуализиране;
- определяне на съгласуваните роли и отговорности за контрола, който ще бъде предприеман от митниците и/или ОНП, като се отчитат националните структури и местните обстоятелства;
- обмен на информация и разузнавателни данни между митниците и ОНП, свързани с процеса на контрол, необходими за вземане на решения и за бъдещи основи на риска цели и дейности по контрол, като се вземат предвид съществуващите информационни инструменти;
- нормален обмен на информация между митниците и ОНП относно предоставянето на разрешение за опростена митническа процедура на национално равнище и между държавите-членки;
- уреждане на редовни срещи с договорен мандат между служителите на митниците и на органите за надзор на пазара на подходящо стратегическо, управленско и оперативно ниво;
- при изготвяне на своите национални програми за надзор на пазара ОНП следва да вземе предвид потребностите на митниците. Тази програма следва

да отчита равновесието между проактивните и реактивните дейности по контрол и всякакви други фактори, които могат да повлияят на приоритетите в областта на правоприлагането. За тази цел на границата трябва да се осигури достатъчни ресурси;

- условия за ефикасно и ефективно дългосрочно сътрудничество;
- процедури за справяне с нови и непланирани предполагаеми опасни и/или неотговарящи на изискванията продукти или високорискови икономически оператори;
- планиране на бъдещи срещи;
- обучение на отговорните длъжностни лица;
- съвместни обучения;
- методи, процеси, процедури и елементи на сътрудничеството в хода на конкретни проекти;
- навременна комуникация между митниците и ОНП относно предстоящите законодателни предложения с отражение върху двата вида органи;
- разработване на ясни правила за задържаните стоки, включително за управление на разходите по съхранението им.
